

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a este de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6ia una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 8 fl v.a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidiaceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele e. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tac'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu ee voru mai primi publicari.

Nr. 35.

Brasiovu, 14/2. Maiu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Reportulu

Comisiunei a treia pentru a opta propusetiune regesca despre organizarea tribunalelor de justitia si mai alesu constituirea curtiei judecatoresei de instantia a treia.

Comisiunea a treia destinata pentru a opta propusetiune regesca si in specie pentru proiectula de lege despre infiintarea si organizarea unui trib. supremu pentru m. princ. Transilvani'a, de si a simtitu mari greutati in privinti'a organizarii acestui tribunalu supremu de justitia, nefiindu inca organizata bas'a lui adeca: justiti'a inferioare de care e vorb'a in cea dintaiu alinea a acestei propusetiuni regesci, si si-a exprimat dorinti'a s'a pentru catu mai curenda organizare a acestei justitie inferioare, cu t6te acestea a supusu proiectulu regimului la cea mai profunda esaminare si a cugetatu a purcede principialminte totu din acelu punctu de vedere pe care crede alu ved6 exprimat si in proiectulu regimului, adeca independinti'a si separarea perfecta a justitiei de administratiune, facundu numai unele modificari in unii paragrafi din proiectulu regimului, pe cari a cugetatu a fi delipsa ale face parte in interesulu justitiei, parte in interesulu tierii si alu locuitorilor ei.

Aceste modificari se reducu la §§-i 1, 3, 4, 9, 12 si 13.

In paragrafulu 1 care suna despre infiintarea, numirea si resiedinti'a tribunalului supremu, comisiunea s'a vedutu constrinsa a face modificare in privinti'a resiedintiei si a decide, c6 scunulu acestui tribunalu supremu de justitia ce e atatu de mare insemnatate pentru patri'a si locuitorii ei, se remana in ti6ra si se-si aiba resiedinti'a s'a in loculu unde va fi si guvernulu tierii.

Motivele de cari a fostu indemnata comisiunea in privinti'a acestei modificari, au fostu dreptulu patriei la acestu tribunalu recunoscutu chiar' si mai de curendu de catra Mai. S'a c. r. apostolica prin rescriptulu seu imperatescu din 31 Martie 1861 despre reorganizarea deregatoriilor judecatoresei in Transilvani'a.

Afara de ac6sta au mai fostu inca pre lenga alte motive ponder6se si interesulu administrarii justitiei, crutiarea speselor si dorinti'a locuitorilor.

Paragrafi 2 si 3, cari suna despre personalulu din care are se fia compusu acestu tribunalu supremu de justitia, precum si despre denumirea presiedintelui si a consiliarilor si despre conferirea acestoru posturi numai la fiii patriei, s'au observatu intocm'a dupa cum ocuru si in proiectulu regimului.

Aseminea s'a observatu in tocm'a din proiectulu regimului si § 5, care suna despre sfer'a de aptivitate a acestui tribunalu in cause penali. In paragrafi 4 si 6 din proiectulu regimului s'a facutu acea singura modificare, ca in locu de doue curti apelative s'a luat de bas'a la organizarea supremei curti apelative numai una, prin urmare amendoi acesti paragrafi s'au modificatu de catra comisiune in conformitate cu acestu principiu adoptatu de catra densa.

Motivele pentru cari s'a vedutu indemnata comisiunea a purcede din acestu punctu de vedere, au fostu intre altele chiar' principiuu adoptatu de catra regimu in proiectulu s6u, pentru-ca in § 6 lit. a) din proiectulu regimului e vorb'a numai de unu tribunalu urbanu in casurile specificate in § 10 lit. a) din regulamentulu procesurei penale, cu t6te ca si in privinti'a acestoru casuri esistu de facto doue tribunale in ti6r'a de si sub diverse numiri, chiar' asia dupa cum esistu si doue curti apelative.

In paragrafi 7, 8, 9, 10 si 11 din proiectulu regimului s'au facutu numai acele modificari, cari resulta de sene din modificarile intreprinse in paragrafi antecodinti, remanendu in celelalte intru t6te corespundietori paragrafiloru respektivi din proiectulu regimului.

§ 12 s'a modificatu si intregitu in modulu urmatoriu: „Tribunalulu supremu va pertrapta si decide despre t6te afacerile cari oadu in sfer'a lui de aptivitate, de regula intr'unu senatu de siese judecatori si unu presiedinte.

Pentru senatulu plenare constatoriu din toti consiliarii si presiedintele sunt rezervate urmat6rele:

a) T6te cauzele personali si disciplinari, in catu oadu acestea in sfer'a de aptivitate a supremei curti apelative;

b) T6te opiniunile si propunerile cari se voru da in privinti'a legislativa;

c) Procesele criminali candu are se se decida ped6psa de morte;

d) Revisiunile in contr'a sentintieloru civili consunat6re, candu va fi se se decida in privinti'a admiterei loru;

e) Dechiaratiunile de m6rte spre scopu de recasatorire.

Motivele de cari s'a vedutu indemnata comisiunea la modificarea, respektive intregirea acestui paragrafu a fostu insemnatatea acestoru obiepte specificate sub literele a), b), c), d), e), cari si la alte curti supreme apelative se decidu in instanti'a din urma intr'unu senatu compusu din unu numeru mai mare decatu de siese judecatori.

§ 13 s'a modificatu numai in conformitate cu § 1, adeca: in locu de „totu atati membrii ai cancelariei aulice transilvane“ s'a pusu „totu atati membrii ai r. gubernu transilvanu.“

§§ 14, 15, 16 si 17 cari contienu dispusetiuni despre limb'a afaceriloru tribunalului supremu, despre speditiunile si sigilulu lui, despre sfer'a lui de aptivitate in cause personali si disciplinari, despre regularea lui interna si regulamentulu de trebi si despre relatiunea lui catra cancelari'a aulica transilvana, s'au adoptatu in tocm'a dupa cum sunt formulati si in proiectulu regimului.

Avendu dar' amend6ne proiectele de lege, alu regimului si alu comisiunei totu acelasi principiu de basa si fiindu modificarile pe cari le a facutu comisiunea in proiectulu regimului parte in interesulu justitiei, parte corespundiet6re drepturiloru tierii si dorintieloru locuitorilor ei, comisiunea propune si recomanda inaltei diete, spre acceptare proiectulu seu alaturatu a-ci, substernendu totudeodata si votulu minoritateri.

Sabiuu in 19 Decembre 1864.

Iosifu Trausch, Dr. Ioanu Major,
presiedinte. referentu.

(Proiectulu va urm6.)

Despre trebile n6stre materiale.

(Continuare si capetu.)

Inca si acelea parti ale Europei si ale Asiei, pe care noi le numimu barbare*), isi deschisera si isi mai deschidu drumuri de comunicatiune.

In Egiptu fabulosulu Nilu este regulatu, eara vaporale sb6ra pre elu in susu si in josu. Muscalii pe carii noi ii numimu tigrii selbatici**), cunoscu vaporale si calile ferate. Moldov'a si Romani'a care inca totu mai gemu sub jugulu de sclavia turc6sca, totu 'sia-u mai pastratu atata libertate, pentru-c6 diet'a tierii se votese cale ferata dela Orsiov'a la

*) Lucru inse curiosu, ca mai multe pop6ra din resaritu pe care noua pe aici ne place ale numi barbare, ne on6ra pe noi cesti de aici totu cu acelu epitetu frumosu de barbari; eara definitiunea ce o dau ele terminului „barbaru“ este si mai curioasa. Not'a refer.

**) Eara muscalii ne numescu pre noi pop6ra degenerate, destramate, scroful6se, neputinti6se, care amu ajunsu c6 se nu mai putemu suferi neci frigulu, neci caldur'a si se murimu de f6me ori candu ne lipsesce sup'a oea lunga nemti6sca si cafea' cu lapte. Idem.

Bucuresci *). Tóte tierile si natiunile pamentului isi deschidu drumuri spre asi potea soóte visteriile pamentului loru in schimb cu ale altora; numai Transilvani'a este tiér'a cea mai démna de compatimitu pe tóta faci'a pamentului.

Si cu tóte acestea, au fostu ómeni carii au meditatú asupra mediulóceloru comunicatiunei in Ardealu multu mai nainte decatu s'a imtemplatu acésta cu privire la canalulu de Suez, la regularea Nilului si la o cale ferata dintre Orsióv'a si Bucuresci.

„Imperatulu Iosifu, acelu domnitoru genialu, calatorindu prin Ardealu, cu ochii sei cei de vulturu a petrunsu indata, cumca o tíera ce are atatea tesauere, este unu tesauru inchisu, déca lucrarea ei nu va fi asecurata prin comunicatiune; deci planulu de a impreuna Ternavile, Muresiulu si Oltulu si a dá unu desvoltamentu corabierii, a fostu demnu de geniulu lui. Despre regularea riuriloru nóstre se afla planuri pregatite, pe care inca totu le-amu mai poté aflá între actele cele pulberóse ale archiveloru nóstre. De atunci inse corabierea ajunse la o inalta perfectiune. Pe valile cele mici ale Angliei si ale Americei au si inceputu a sbura luntrile cu aboru. Catu de usioru ar' fi Murasiulu in stare de a lega M.-Osiorheulu cu Aradulu, eara Oltulu Trei-scaunele si Barci'a cea bogata cu gurile Dunarii, cu marea négra si presté totu cu resarítulu?

Dupa-ce mai incolo dn. D. lasanduse in catuva si asupra proieptatorulu linii de cali ferate critica pe cea destinata a esi prin Turnu-rosiu, si propune totuodata (aceea noi dorimu de ani 27), cá se mai nainte de tóte se se regule Murasiulu, apoi mai purcede dicundu:

„In tóta Europ'a nu este neci o tíera, afar' de celea vecine cu marea, unde natur'a se arate asia bine cu degetulu tóte acelea cali care ducu din Ardealu afara, inse neci nu este in tóta Europ'a vreo alta tiér'a, pentru care se se fia facutu atatu de pucinu, precum s'a imtemplatu acésta cu sarmán'a patri'a nóstra. Si totusi ce usioru s'ar' poté deschide calea pe Murasiu catra amédi, eara in susu pana la Uiór'a séu si pana la Ernotu, prin infintiarea unui canalu, pe care se se inlesnéscá plutirea cu aburu, eara dela Ernotu pana la M.-Osiorheulu séu si pana la S.-Reginu totu cu acelu felu de stavile séu inohisori, de care s'au inventatu si aplicatu la canalele Nilului. Eará apoi presupunendu generositate si la proprietarii din acelea tienuturi, auctorulu crede, cumca folosinduse cineva si de puterile comitateloru, regularea tóta s'ar' poté infintia numai cu vreo doua trei milióne.

Noi cu privire la regularea Murasiulu suntemu multu mai moderati; ne-amu indestula fórté candu amu ajunge a vedé acelu riu sfasiatu de vapóra numai pana la Uiór'a. — eara de acolu in susu se se faca in drépta si in steng'a drumuri catu se póte mai bune; acestea se le faca comitatele, eara regularea Murasiulu se o iè statulu asupra s'a. Lasamu adica, cumca Murasiulu apucase a fi dechiaratu inainte cu cativa ani de drumu de apa alu imperiulu (Reichswasserstrasse), dara apoi nóua neci ca ne vine se asteptamu nemicu dela generositatea proprietariloru din valile Murasiulu. Acelu care cunóscé, fia si numai chicanele, trasurile, impilaturile esercitate asupra negutiatoriloru cu plute pre la asia numitele iazuri séu gatari de mori, nu va mai vorbi nemicu despre generositatea ardelenéscá. Eará apoi candu ar' veni tréb'a la espropriatiune de pamentu, fara, carea regularea unei ape neci ca se póte cugeta, atunci se mi vedeti generositate, mai alesu candu noua ne lipsesce inca si o lege de espropriatiune! —

Si cu tóte acestea dn. D. are tóta dreptatea, déca sustiene, cumca Murasiulu, carele trece dreptu prin inim'a Ardealulu ar' inlesni fórté transportulu de sare si de lemnaria din salinele si din muntii secuiesei si romanesci, ar' deschide ocaziune de a transporta vite grase cornute si lanóse din Campi'a, tocma si pomele de care in Ardealu se facu neasemanatu mai multe decatu in Banatu si in Ungari'a, aru deveni unu articulu de frunte pentru comerciu. Ceealalta comunicatiune o ar' midiuloci liniile de cali ferate.

Inse precum amu observatu mai in susu, dn. D. e desperatu; elu tiene tóte acestea dorintie numai de fantome poetice; ci totu densulu se întórce earasi si dice, ea tóte acestea

*) In vigórea si puterea autonomiei si independintiei din laintru garantate nu numai prin mai multe tractate vechi, ci si prin tractatulu de pace din Paris dela 30 Mart. 1856, cum si prin conventiunea européna din 19 Aug. 1858 incheiata totu la Paris.

fantome s'aru poté realisa prea bine in oursu de vreo trei, patru ani.

Nu domnule, 4 ani e prea pucinu; se dicemu 10 ani, ca neci atatu nu e multu, pentu-cá se vedi Ardealulu impreunatu cu gurile Dunarii prin cale ferata si prin regularea Oltulu, cum si cu Banatulu prin regularea Murasiulu. In óre-care alte casuri inse noi trebue se punemu pentru reformele si ameliorarile nóstre materiale unu timpu cu totulu nedeterminatu, 50—100—200 ani, adica in acele casuri, déca noi in sine nu vomu face nemicu, ci vomu astepta se ne faca tóte totu numai „némtiulu,” séu déca cá si parintii nostrii, vomu stá cá imarmuriti totu numai pe terenulu geominteloru (gravaminum) si nu ne vomu misca de pe acela, pana candu nu vomu fi reasiediati, unde au fostu acestea tieri sub Ludovicu I. in marimea loru de atunci de altumintrea fórté imaginaria; séu déca ne vomu mai certa vreo, 50 ani inca totu pentru ortografiile nóstre, eara alti vreo 50 pentru drepturile natiunalitati si ale limbei, punendule pe aceleasi in cumpan'a apotecariulu si tragundule pe tóte dupa dramu si dupa scrupulu, cautandu pe fiacare locitoru precum facu tocma acum dnii Toth László si Sajó Al. dupa literele din numele loru, séu cum amu dice dupa dinti, care este telivér magyar séu telivér oláh, $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ séu $\frac{1}{8}$ pana la $\frac{1}{16}$ parte de unguru séu de romanu. Se nu petrecemu numai noi, fiii si nepotii nostrii de avalm'a, fara neci o esceptiune totu numai cu lucruri de acestea de altumintrea fórté geniale, fórté istorice, poetice si iuridice, se ne mai certamu vreo 2—3 sute de ani inca si pentru barbile papiloru si ale patriarchiloru, apoi dicu ca tóte riurile, Ardealulu voru deveni regulato si tóte proieptele de cali ferate se voru infintia de siguru, mai multu inse neci decum pentru noi si cu atatu mai pucinu pentru natiunile nóstre cele mai mandre si trufasie de stralucit'a si gloriós'a loru origine, cá si de saraci'a loru luata asupra 'si cu o abnegatiune in adeveru stoica, séu déca ve mai place, curatu calugaréscá intru intielesulu reguleloru S. Vasilie. B.

Brasiovu 14 Maiu. n. Astadi ne lumina sórele suriendu si facundu, cá se surida si natur'a, care cu totu ataculu celu suferi prin inghetiulu de mai daunadi se desvólta, cá cum n'aru vré se scia de neci una stricatiune. Campurile, gradinele infaciesiédiá unu paradisu semanatu cu varietati de flori invitatórie la una nóua viétia fructifera. — Speramu, ca daun'a gerului trecutú va fi pré pucina; ea inse se va poté calcula numai dupa defloratiunea pomiloru.

Audimu, ca Esc. S'a D. Archiereu B. Si aguna va veni la baile din Elepatacu spre a'si recrea incordatele poteri.

Mane 15 este di mare pentru romani; cine nu o va serbá nu e romanu; e diu'a inviarei politice a romaniloru din Austri'a si pana candu romanii o voru serbao cu caldura si fapte marinimóse, voru mai poté sperá si in viétia. —

Suntemu fórté ingrigiati pentru resolvarea importanteloru probleme ce diacu pe umerii dietei, a carei redeschidere se afla la usia. Bas'a constitutiunei si a fericiórei natiunei nóstre din Transilvani'a, legea electorala, legea municipala si legea comunala, credemu, ca ascépta si dela toti deputatii romani una seriósá cumpanire, ér' mai vertozu una contielegere esemplara, ca-ci altufeliu óre unde ne vomu mai tredi? Cine nu va fi pentru, va fi dusmanulu nostru. Cine se va retrage din gloriosulu locu alu luptei, dela mas'a verde, candu se va asiedia pétra in capulu anghiulu, acela va avé a da séma inaintea posteritati. Din patu de doreri fiseice inca se ne impulpamu a ne redica, si in momentele acestea, cari striga: ingrijative se fiti cu totii de facia! Se ne si reimpacamu, unii pe altii se ne imbraciosiamu si se dicem fratiloru si celoru, ce ne au uritu pre noi! — Intr'acésta ve vomu cunóscé animele vóstre!!

— Deputatii dietali nou alesi, in Ciucu: Ioane Horváth, sc. Muresiulu: conte Stefanu Rhedey, Samuelu de Nagy; in orasiu: conte Teliki Domokos, bar. Bánffy Albert. Deva: Ladislau Tóth. Elisabetopole: Stefanu d. Csiki, Zacharias (cive). Colosiu: conte Franciscu Béldi. Desiu: St. de Torma.

Cronica esterna.

Situatiunea ia din ce in ce facia mai seriósá.

In marea nordica a primitu ordine si flot'a rusésca dela Kronstadt a esi inainte, indata ce marin'a Angliei si Franciei s'aru aventá in mare. Ér' „Corespondinti'a rusésca” se viera, ca Rusi'a e fórté izolata, ea inse nu provóca pe nimeni la resbelu, dar' neci pórtá frica de vre una provocare. —

Prusi'a vré se 'si anecese Schleswigu-Holstainulu, Rusi'a etc. inse se uita la ea costisiu.

Intre flot'a Daniei si marin'a austro-prusiana se intemplá

una lupta crancena la Helgoland (una insula britanica lenga Schlesvigu) si inca tocma in ór'a, precandu in conferinti'a din Londonu tienuta in 9 Maiu se primi incetarea de resbelu pe una luna, si ce e si mai durosul pentru germani, ca in parlamentulu englesu se descrise acestu atacu cá una devingere a austriaciloru si se primira impartasirile inca cu aplause de catra parlamentu, ceea ce inca nu mirósa a simpathia. — In Besarabi'a facia cu Bulgari'a se face tabera rusésca de 60 mii soldati si mai vinu si din Caucasu 50 mii trupe si voru taberi lenga marea négra. Turci'a intaresce Dardanelele spicuindule cu tunuri si pune 150 mii soldati pe petioru de campania in Rumeli'a. Despre Austri'a inca se adauge, ca va posta 25 mii la granitiile Serbiei.(?)

Telegrame. Londinu 9 Maiu. Lordulu Russel a anuntiatu in camer'a lordiloru ca conferinti'a a adoptatu astadi suspenderea ostilitatiloru in timpu de una luna, pe basea uti possidetis, adica: Luptatorii voru mantiené positiunile loru aptuali si blocad'a se va radica. Danemarc'a nu a voitutu a priimi armisticiulu cu desiartarea insulei Alsen din partea ei, sia Jutlandiei din partea celoru-lalti.

Lordulu Stratheden, dupa acésta anuntiare a retrasu propunerea ce facuse contr'a suverenitatii Rusiei in Poloni'a.

Helgoland 10 Maiu. Eri a fostu lupta crancena intre flot'a danesa si doue fregate austriace, trei canoniare si trei fregate prusiane. Austriacii au perdutu cá la 120 ómeni. Fregat'a Schwartzberg a fostu incendiata s'au perdutu alte doue, Fokmast si Bugspriet. Scadr'a nemtiésca s'a retrasu. Danesii fórté vatemati se retragu spre nord.

PRINC. UNITE ROMANE. Diurnalele de Vien'a „Presse“, „Botsch.“ etc. érași descriu in colori catu se póte de posomorite starea presente din Principate, re-imprespetandu maltractarile ce s'aru comite cu seditii austriaci in Principate, cari in numeru mare legati cu lantiulu de gutu si petióre se dau peste granitia. Anumitu „Botsch.“ scrie: „Ca Princ. dunarene ocupa in momentulu de facia cea mai seriósa atentiune a Europei si inainte de toti a Austriei; trebue se fia in tiér'a protectiunei congresului de Parisu din 1856 multa putredime, dice, déca judecamu dupa semnele diverse de acolo. Statele invecinate Austri'a si Rusi'a sunt astufeliu de neodihnite in catu amendóue intreprindu a 'si aperá granitiile cu cordóne militare; una conferintia européna in Constantinopole se incórda a aduce la ordine confusiunile, care domina in Principate, precandu in Bucuresci se facu tóte spre a sustiené disordinea in permanentia si a derepená cu totulu fienti'a statului, care numai catu e spoitu cu formele moderne, dar' in interiorulu seu, in factorii sei sociali si politici e cruda si barbara.“

Mai incolo atinge despre conflictu intre guvernul si camera, despre blamulu ministerialu si despre propunerea legi electorale cu sufragiu mai universalu, citandu unele puncte din acést'a lege si rumpendu una lance asupra-i, cumca més'a cruda e se se redice la factoru politicu dupa cuprinsulu acestei legi; ér' fiendu ca camer'a nu o va poté primi, guvernulu amenintia octroire spre a 'si créa una camera subordinata din masele neapte, adaugundu si una epifonema: „Acestea sunt relatiunile interne de acum in Principatele dunarene. A-ci se mai adauge si ur'a cea mare in contr'a Austriei, care se ecsarédia, si sicanele si actele silnice comise in contr'a supusiloru austriaci, in contr'a caroru regimulu austriacu se afla silitu a pasi cu reclamatiuni energice. La acést'a se mai adauge, ca Principatele sunt culcusiulu celu mai mare alu toturoru revolutionariloru si tatalu refugiului, Principele Cuza se

incérca a-i intrebuintiá intr'unu modu corespondietoriu cu ocupatiunile loru.“

„Se vede, ca relatiunile sunt desiantiate, neregulate, disordinate, si asia, in catu numai este posibilu a sustiené relatiuni regulate catra statulu acesta tumultuantu semisuveranu, pana candu Europ'a nu va luá érași inainte neperfectulu opu dela 1856, creandu una ordine mai buna la Dunarea la diosu.“ „Noi amu descrisu aceste relatiuni dupa cum se afla, fienduca aflamu a fi ne aperata o icóna chiara a acestor'a, cá celu pucinu intr'una cestiune, care ne atinge numai singuru pe noi, in care n'avemu se ascultamu la votulu poteriloru tractante la Parisu, se accentuamu cu tóta tari'a necesitatea unei hotariri intetite si energice.“ Dupa aceste vorbesce despre drumulu de feru, ca Romani'a ia luatutu pe dinainte si Ardélulu va remané unu sacu infundatu fara comunicatia cata marea négra, ci guvernulu austriacu se grabésca a incepe drumulu de feru catu mai curundu. Dar' pe la Buzeu e cu nepotintia, pe la Vulcanu nui cu scopu, la Rusiav'a nu vine la socotéla, prin urmare ar' remané totu Turnulu-rosiu. Noi amu dice, ca pe la Uitusu e fórté aprópe la tergulu Ocnei, calea proiectata in Romani'a, de unde comunicarea se póte face si in susu si in diosu si catra marea négra pela Focsiani. Mai cercetati si cum vine bine la mai multi, nu fiti asia de mari egoisti.

Tocma ne sosesce si „Monitorulu“ Princ. unite romane, care cu privire la cele de susu, vorbesce urmatórele:

„Bucuresci 29. Aprile. Diurnalu „Romanulu“ publica in mai multe numere, ca colonelulu Duca, siefulu gendarmeriei de peste Milcovu, a priimitu ordinu dela guvernulu de a isgoni din tiéra pre emigratii poloni. Acésta scirc, cá multe alte sciri date de acestu diurn. cu scopu de a atrage ura si dispretiu asupr'a guvernului, este neadeverata, si i se da cea mai formalá desmintire. Neci unu polonu emigratu nu s'a isgonitu din tiéra. Fiacare strainu, cá si in trecutu, are libera voe de a veni si a petrece in tiéra, si de a 'si agonisi intr'unu chipu onestu midiulócele sale de vietuire.

Inse guvernulu nu póte si nu permite neci odata, cá pamentulu ospitaliar alu Romaniei se fia intrebuintiatu de straini, ori-care ar' fi nationalitatea loru, spre a unelti tulburari in laintru, si a organisa espeditiuni in contr'a staturiloru mediasie. In acestu din urma casu, neutralitatea nóstra ar' deveni unu cuventu secu.

Prin urmare, pe catu guvernulu acorda si va acordá ospitalitate si protectiune plina si intréga strainiloru ce reclama Romaniei unu refugiu spre a petrece in senulu ei pacnicu si supusi legiloru tíerei, pre atata elu este otaritu de a nu permite nimenui se abusesse de acésta ospitalitate fia pentru a se amestecá in luptele politice din laintru, fia pentru a compromite in de afara neutralitatea nóstra si bunele nóstre relatiuni.

Pentru o asemenea categoria de ómeni amenintiatori ordinei si intereselor noastre nationale, Romani'a neci póte, neci se cuvine a fi unu pamentu ospitaliaru.“

Dela Romanu (in Moldavi'a) ne aduce „Tribun'a Romana“ scire, ca polonii refugiati si cati fura pe acolo se imprasciéra cautandusi de modulu vietiei; ér' boerii cam cu greu se voru mai aduná in camera, fiendca se infióra multi din ei de importantia problemei de deslegatu si de urmarile unei opuneri natange si indiscrete. — Familiele, ce mersera la Giurgiu nu su colonisti ci numai lucratori timporari si asia s'au lasatu se lucre.

Proiect. de legea electorala datu si propusu camerei de catra gub. dete materia diurnalisticeii straine la multe parte mare totu stangace observatiuni, cumca ea ar' infaciosá democratismulu si sufragiulu universalu, de care tremura o plasa de ómeni; inse mai antaiu se o vedemu ecao;

Asediemantu electoralu. *)

Art. 1. Alegerea deputatiloru la adunarea electiva a Romaniei se face cu ducegrade. Ori-ce deosebire intre colegiele de judetie si de orasie este desfiintata. Alegatorii sunt séu primari, séu directi.

Art. 2. Sunt alegatori primari, toti romanii cari prin legea comunala sunt alegatorii consilieloru comunali, cu exceptiunea dela art. 22 lit. b. din acea lege. 1)

Art. 3. Sunt alegatori directi toti romanii nascuti séu avendu naturalisatiunea cea mare, cari voru plati pe anu o contributiune directa de patru galbeni celu pucinu fia in sate, fia in orasie, si voru sci a ceti si a scrie.

Pe lenga plat'a contributiuniloru aretate mai susu, alegatorii de ambe grade voru trebui a avé verst'a de 25 ani impliniti.

Sunt alegatori directi si fara a justifica plata unei contributiuni de patru galbeni (deca voru intr'uni celelalte conditiuni cerute) preotii parochieloru, profesorii academiilor si ai colegieloru, doctorii si licentiatii diferiteloru facultati, advocatii, inginerii si architectii, toti acestia avendu diplome liberate séu recunoscute de guvern, institutorii primari ai scolilor publice, precum si functionarii oivili séu militari retrasi din serviciu cari voru justifica ca priimescu o pensiune anuala de 3000 lei celu pucinu.

Art. 4. Nu voru poté fi alegatori primari neci directi:

I) Persónle supuse veri unei protectiuni straine.

II) Acel'a care aterna de unu stapanu de la care primesc simbria.

III) Interdictii.

IV) Falitii nereabilitati.

V) Acei ce voru fi fostu osenditi la pedepse afflictive si infamante séu numai infamante.

Art. 5. Listele alegatoriloru primari si ale persóneloru cari intrunescu conditiunile cerute pentru a poté fi numiti alegatori directi, se pregatescu pe fiacare anu prin ingrijirea administratiunii pe bazea ultimiloru roluri de contributiuni. Aceste liste provisorie se afisiésa in cea d'antaiu duminica a lunei Ianuariu in fia-care comuna.

Art. 6. Reclamatiunile se voru adresa prefectului in cele dintaiu trei septemane dela dat'a afisarii.

Dupa ce prefectulu va fi otaretu asupr'a toturoru reclamatiuniloru ivite, elu incheie listele definitive si le publica negresitu pana la cea dintaiu duminica a lunei Fauru.

Art. 7. In cele trei septemane ce urmésa, nemultiamitii voru poté apela in contr'a otarieriloru prefectului la tribunalele districtului, eara in contra otarieriloru tribunalului, la curtea de casatiune pana in 30 dile dupe priimirea otarierii tribunalului.

Tribunalele si curtea de casatiune statuésa de urgentia.

Ori-ce persóna admisa in listele electorali póte reclama inscrierea séu stergerea ori-carui individu omisu, séu nedreptu inserisu in list'a colegiului din care elu insusi face parte.

Art. 8. Pentru a poté fi alesu deputatu la adunarea generale fara deosebire in tota Romani'a trebuie:

1) A fi romanu nascutu, séu a fi dobenditu naturalisatiunea cea mare.

2) A avé dreptulu de alegatoriu in veri o comuna urbana séu rurale.

3) A avé verst'a de 30 ani impliniti.

4) A sci a citi si a scrie.

Art. 9. Fia-care comuna numerandu dela 50 pana la 100 de alegatori primari, numescu cate unu alegatoriu directu; comunele dela 100 pana la 200 de alegatori, numescu cate doi asemeni alegatori si asia mai departe cate unulu mai multu pentru fia-care suta de alegatori primari.

Comunele care au mai pucinu de 50 de alegatori primari se intrunescu pentru alegere cu comun'a cea mai apropiata spre a form'a cu ea unu singuru colegiu.

Dupe proportiunea de mai susu administratiunea va imparti comunele mai improporate in circoscriptiunile electorali, care voru alege fia-care cate unu alegatoriu directu.

Art. 10. Domiciliulu politicu alu fia-caruia romanu este in circoscriptiunea electorale unde esi are domiciliulu reale; cu tote aceste elu ilu va poté transfera in ori-care alta circoscriptiune unde ar' plati o contributiune directa, sub conditiune numai a face declaratiunea s'a cu siese lune inaintea formarii listeloru electorali atatu la prefectur'a districtului in care se afla alu seu domiciliu politicu actualu, catu si la acea unde voesce alu mut'a.

*) Séu proiectulu de lege electorale alu guvernului Romaniei, propusu camerei cu mesagiulu din 14 Aprile 1864.

Persónlele chiamate la functiuni inamovibili voru poté exercita dreptulu loru de alegatori in circoscriptiunile electorali unde-si indeplinescu functiunile.

Art. 11. Alegatorii directi se numescu din nou de cate ori se voru convoca colegiale pentru alegerile generali séu partiale ale deputatiloru.

Art. 12. Toti alegatorii directi ai districtului, se intrunescu intr'unu singuru colegiu la presedinti'a prefecturei. Colegiale acestoru alegatori, ce ar' trece peste 300 alegatori se voru sub-imparti de catre prefectu in sectiuni, din care fiacare nu póte coprinde mai pucinu de 200 alegatori si se formésa de catra tramisii comuneloru celoru mai vecine un'a de alt'a. Se va insemna fia-carei sectiuni unu localu osebitu si fia-carea unu numeru de ordine. Cea dintaiu este pururea asediata in cas'a municipale.

Fia-care sectiune conlucrésa d'a dreptulu la numirea deputatiloru pe care colegiulu intregu urmésa ai alege.

Art. 13. Numerulu deputatiloru ce urmésa a se alege de fia-care colegiu se va calcula dupe populatiunea districtului respectivu in catu aprosimativu se se aléga cate unu deputatu de 25.000 suflete.

Alaturata tabella arata numerulu deputatiloru ce urmésa a se alege de fia-care districtu. (Va urmá.)

13435—1864. 2373/St. M.

P U B L I C A R E.

In legile financelor locul mai naltu pentru anulu curgetoriu aplacitate sau datu 25000 — duodeci si cinci mille fiorini v. a. care sau destinatu:

a) pentru conferitura stipendiilor la seraci dare sperance pleni artisti care sau amu inaintea publicului cu unu mecanismu de sine stateatoriu au pasitu sau este in stare astfelu maiesticu mecanismu a produce.

b) pentru darea pensiuneloru adeca adiutoriu banalu artistilor — care acuma ceva folositoriu si meritoriu lucru a produsu — si caruia ise face potintia prin ajutoriu numitu norocul pa calea incepute a merge inainte, si

c) pentru comisiuni la campu cultiverei mecanismului — adeca la acia artistici care au adiunsu singuratica starea de maestru.

Se se entrebuinciaz:

Fiind ca ministeriu de statu este cu acestu ofert insarcinat esi retine dreptu pentru darea pensiuneloru en sfera sa a pasi — fore de a escluda dreptul competentilor — in privincia lasarei emisului catra infincinduse artistici — totusi mai de aproape escontentarea lipseloru a statului care in privintia aceasta sar poté face — in sirsitu sel duce — si pentru aceia cele necessarii se face — pentru dobendirea uniu stipendiu toti artistici dein campu arteficiiloru (architecture, sculpture si picture) arte poetica si musica din tote craimile si tieri Inparatesci, care credu si volescu a cometa un stipendiu ca acestu, se provoca cumca pana la 15 Maiu a. c. suplicele sale la locurile competente a tierilor sau dace dupe starile in pregiuru nusar pote face — la Ministeriulu c. reg. se le trimite.

Suplicele debue se intreprinde:

1) dovedirea sciintiloru si giurstarile personale a competentului.

2) numerea modului si a kipului pentru care scopu sar intrebuintia numitul stipendiu —

3) Substernerea numiteloru probe a talentului si gradul culturi adiunsu —

Acesti stipendiumuri se vor da enteie numai pa unu anu, la care se anoteaze cum marimea sumei o decide giurstarile personale a competentului — si scopul pentru care competeaze, la care competentului i se lasé volia libere a se declara.

Sibiu 22 Aprile 1864.

1—3 (?) Dela guvernulu reg. Transilvanu.

Cursurile la bursa in 13. Maiu 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47 cr. v.
Augsburg	—	—	114 " — "
London	—	—	114 " 50 "
Imprumutulu nationalu	—	—	80 " 30 "
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	72 " 50 "
Actiile bancului	—	—	780 " — "
" creditului	—	—	193 " 30 "

Obligatii desaroinarii pamentului in 9. Maiu 1864:

Bani 71.50 — Marfa 72.—